

Diplomová práce

Autorka: **Jana Jurigová**

Název: **Etické prvky psychoterapie jako jednoho z nástrojů sociální práce**

Termín obhajoby: červen 2010

Posudek vedoucího práce:

Téma práce které si autorka zvolila zapadá do profilu studovaného oboru. Vychází z pojetí sociální práce v její komplexitě, vybírá si jeden z jejích nástrojů – psychoterapii, z ní si vybírá jedno z jejích témat – terapeutický vztah a ten pak pojednává z etického hlediska.

Domnívám se, že takto se jí podařilo zúročit studovaný obor, jeho zaměření a její vlastní oblast zájmu (psychoterapii). Současně si cením schopnosti vymezit si v mezioborové problematice téma tak, aby bylo přehledné a v diplomové práci zpracovatelné.

V úvodu formuluje (kromě jiného) cíl práce – poukázat na určité etické aspekty svázané s psychoterapií. Formulace i přes svou jistou nejednoznačnost (skrývá v sobě otázky co jsou „určité aspekty“; proč, komu na ně chci poukázat – snaha poukázat může velmi rychle sklouznout k jinému žánru než je diplomová práce) je pro diplomovou práci nosná a domnívám se, že se autorce podařilo vyvarovat se nebezpečí které v sobě tato formulace skrývá.

Autorka dále uvádí strukturu své práce – tu považuji za srozumitelnou, logickou a přehlednou, odpovídající cíli. K prezentaci struktury mám výhrady – naprosto souhlasím s tím, že první kapitola se věnuje sociální práci, avšak nikoliv proto, aby ji přiblížila (komu, vždyť autorka jako sociální pracovnice je jí dostatečně blízko a odborná práce předpokládá také odborné čtenáře), jak autorka poněkud nešikovně uvádí, ale proto, aby poskytla určitý teoretický rámec či disciplinární kontext celé práci, autorka ji píše jako sociální pracovnice, psychoterapii vidí jako jeden z prvků komplexu sociálních služeb.

Ve vlastním textu pak sociální práci představuje pouze do té míry, do jaké je to důležité pro vlastní cíl práce – za stěžejní z tohoto hlediska pokládám bod 1.3. Nicméně i v ostatních bodech se autorka uvarovala zbytečných popisů, ale pokud čtenář čte například kapitolu Paradigmata v sociální práci, dočte se které z paradigmat vyžaduje od svých stoupenců právě psychoterapeutické kompetence. Podobně je tomu v podkapitole 1.4. Teorie významné pro sociální práci. Pokud bych mohl navrhnout (není myšleno v žádném případě jako výtku, jen jako námět pro autorčinu další práci) – práci by prospělo shrnutí na konci této kapitoly, kde by stručně zrekapitulovala pro jaká paradigmata či teorie je psychoterapie zvláště důležitá, tím by udržela jasnější zacílení celého textu. Nicméně absence uvedeného nesnižuje její hodnotu.

Podobně psychoterapie je pojednána přiměřeně cíli práce. Snad jen podkapitola „psychoterapeutické myšlení“ – zvláště když vychází z jedné publikace – je v daném kontextu spíše zajímavá než nutná, nakonec by stačilo uvést hlavní myšlenku z hlediska cíle práce a na další prostě odkázat.

Další kapitola se věnuje jednomu z důležitých témat psychoterapie terapeutickému vztahu, téma je velmi dobře zvoleno, neboť může posloužit k etickému pojednání. Autorka dále stručně představuje třináct terapeutických škol přičemž ozřejmuje místo terapeutického vztahu v každé z nich. I když tato typologie zde má svůj význam, může se stát, že čtenář v jejích průběhu ztratí ze zřetele cíl práce, resp. důvod proč je zde daný systém uveden.

Čtvrtá kapitola je věnována etice, etickým kodexům speciálně v oblasti psychoterapie, etickým rozměrům v klientově jednání a toho jak to terapeut vnímá. Autorka našla velmi dobrou argumentaci pro chápání etiky jako tématu který se týká každé terapie – i když si terapeut chce uchovat neutralitu k etickým normám klienta, i když se terapeut domnívá, že vztah etiky k jeho profesi je záležitostí pouze profesního kodexu. Autorka našla formulace, které ozřejmují (často neuvědomělý) vliv osobních hodnot terapeuta na jeho práci. Těmito postřehy prokazuje pochopení koncepce studovaného oboru. Tématicky vhodná je i typologie morálního uvažování aplikovaná na psychoterapii. Následuje kapitola která představuje řadu etických pojmů, u každého pak je uveden jeho vztah k psychoterapii. Zde mi ovšem z metodologického hlediska není jasné jakým způsobem je autorka vybírala...

Na konci práce bych očekával důraznější shrnutí, autorka se o něj sice snaží v závěru, ovšem při popisu své práce upadá opět do formulací které patří spíše osvětovému žánru. Domnívám se, že vlastní hodnota práce spočívá v tom, že se autorce podařilo najít v literatuře a uspořádat dostatek argumentů pro myšlenku na níž je postaven studovaný obor, že totiž sociální práce má i svou etickou dimenzi. Toto se jí podařilo srozumitelně prokázat, na jednom z nástrojů SP, byť autorka sama to ke své škodě zase nazývá přiblížením, seznámením, představením..

K formální stránce – autorka se někdy zpronevěruje pravidlům v tom, že přímo opsaný text neuvádí jako přímou citaci, nýbrž jen odkazem srov. Tento poznatek vyplývá z namátkové kontroly, míru tohoto způsobu práce nemohu zhodnotit. Podobně se domnívám, že některé citace nejsou brány z uvedené literatury, ale převzaté sekundárně, zde by bylo správné uvést citováno podle....

Míra překlepů a gramatických chyb je ve srovnání s jinými pracemi spíše pod hranicí průměru. Seznam literatury vykazuje (lehce odstranitelné) editační nedostatky.

Práci považuji za zdařilou a doporučuji k obhajobě.

České Budějovice, květen 2010

Alois Křišťan

